

Universiteit Antwerpen
| Faculteit Rechten

Tafels Schryvers : het belang voor een advocaat

Dhr. Johan Bally

Inhoudstafel

1. Kapitalisatie is omzetten van een rente in een kapitaal
2. Sterftetafels
3. Kapitalisatietafels
4. Annuïteiten
5. Probleem van het risico
6. Variatie op éénzelfde thema
7. Wat is de toestand anno 2023?
8. Voordelen van een GR
9. Nadelen van de GR ?
10. Algemeen besluit

01

**Kapitalisatie is omzetten
van een rente in een
kapitaal**

01 Formule

$$A_0 = \frac{a}{i} \times \left(1 - \frac{1^n}{U}\right)$$

A_0 : te berekenen kapitaal

i : de intrestvoet

n : de beleggingsduur

$U = 1 + i$: de rentefactor

a : de rente

Vier onzekerheden

- Het inkomen,
- De kapitalisatierentevoet
- De kapitalisatietijd
- Het percentage arbeidsongeschiktheid

Schade is daarbij meestal niet statisch maar vaak dynamisch.

De tafels van Schryvers geven alleen een beter antwoord op de kapitalisatietijd.

02

Sterftetafels

02 Sterftetafels

Zowel de aangifte van een geboorte, als van een overlijden is wettelijk geregeld en gesanctioneerd. Zoals de meeste landen heeft België een Nationaal Instituut voor de Statistiek. Aan de hand van deze statistische gegevens kan men de volgende gegevens berekenen:

- de overlijdenskans
- de overlevingskans
- het aantal overlevenden per X geboorten
- het aantal overlijdens per x geboorten
- de levensverwachting

03

Kapitalisatietafels

03 Kapitalisatietafels

Kapitalisatietafels bevatten minstens 3 onderdelen :

- **Betaalbaar gedurende**
  - Een vaste periode
  - Een onzekere periode :
    - Levenslang
    - Tot een bepaalde leeftijd
- **Met een bedrag**
  - Vast en onveranderlijk
  - Periodiek stijgend
- **Met uitkeringen**
  - Maandelijks
  - Jaarlijks

04

Annuïteiten

04 Annuïteiten

Een annuïteit is een jaarlijks vastgesteld bedrag en moet gelijk zijn aan de som die is samengesteld uit :

- de intrest voorgebracht uit het kapitaal of het saldo van dit kapitaal;
- een deel van het kapitaal.

04 Annuïteiten

Twee soorten annuïteiten:

- **De zekere annuïteiten: de rente loopt over een zekere periode, de rente ligt vast en spreekt men van een wiskundige tafel**
- **Lijfrenten : hier wordt de kans om een tussentijdse sterfte (onzekere gebeurtenis) in mindering gebracht om het schadebedrag van de schadeloosstelling te verminderen**
  - Twee soorten lijfrenten
    - de levenslange rente
    - de tijdelijke lijfrente

04

Probleem van de rentevoet

“In de hem toegekende schadeloosstelling mag de schadelijker verlies, noch voordeel vinden”

Prof. Jan Ronse

04 Probleem van de rentevoet

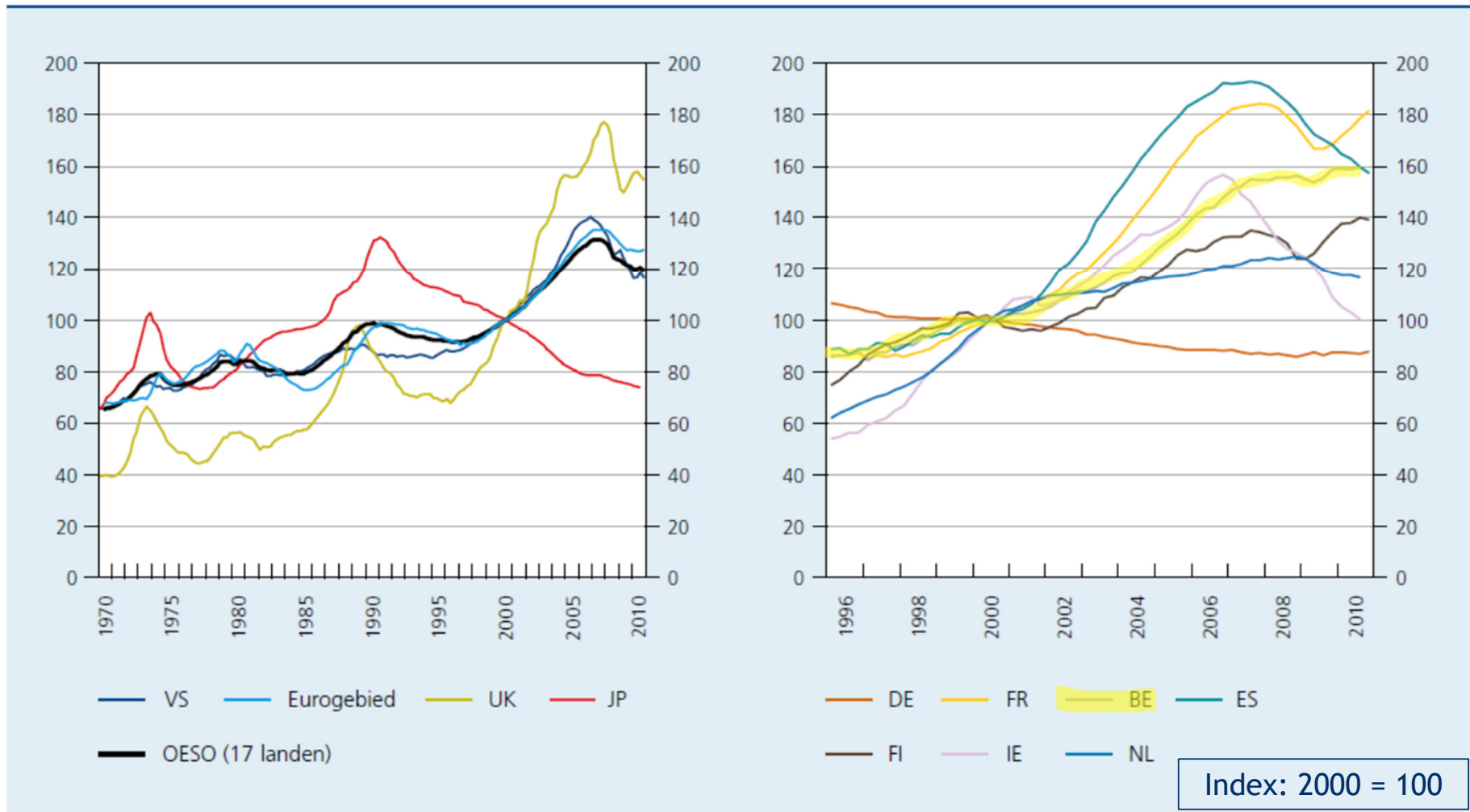
- **Deze problematiek komt nergens ter sprake; want niemand weet wat de toekomst zal brengen.**
- **Hoe langer de duur van de kapitalisatie, hoe onzekerder het te berekenen kapitaal**
- **Hoe groter de rente, hoe groter de mogelijke vergissingen en dat geeft de volgende paradox:**
  - Persoonlijke schade, is een abstract forfait,
  - Huishoudelijke schade, heeft een economische basis, maar beperkt
  - Inkomstenverlies: hier ligt de essentie van een verlies in hoofde van het slachtoffer

05

Probleem van het risico

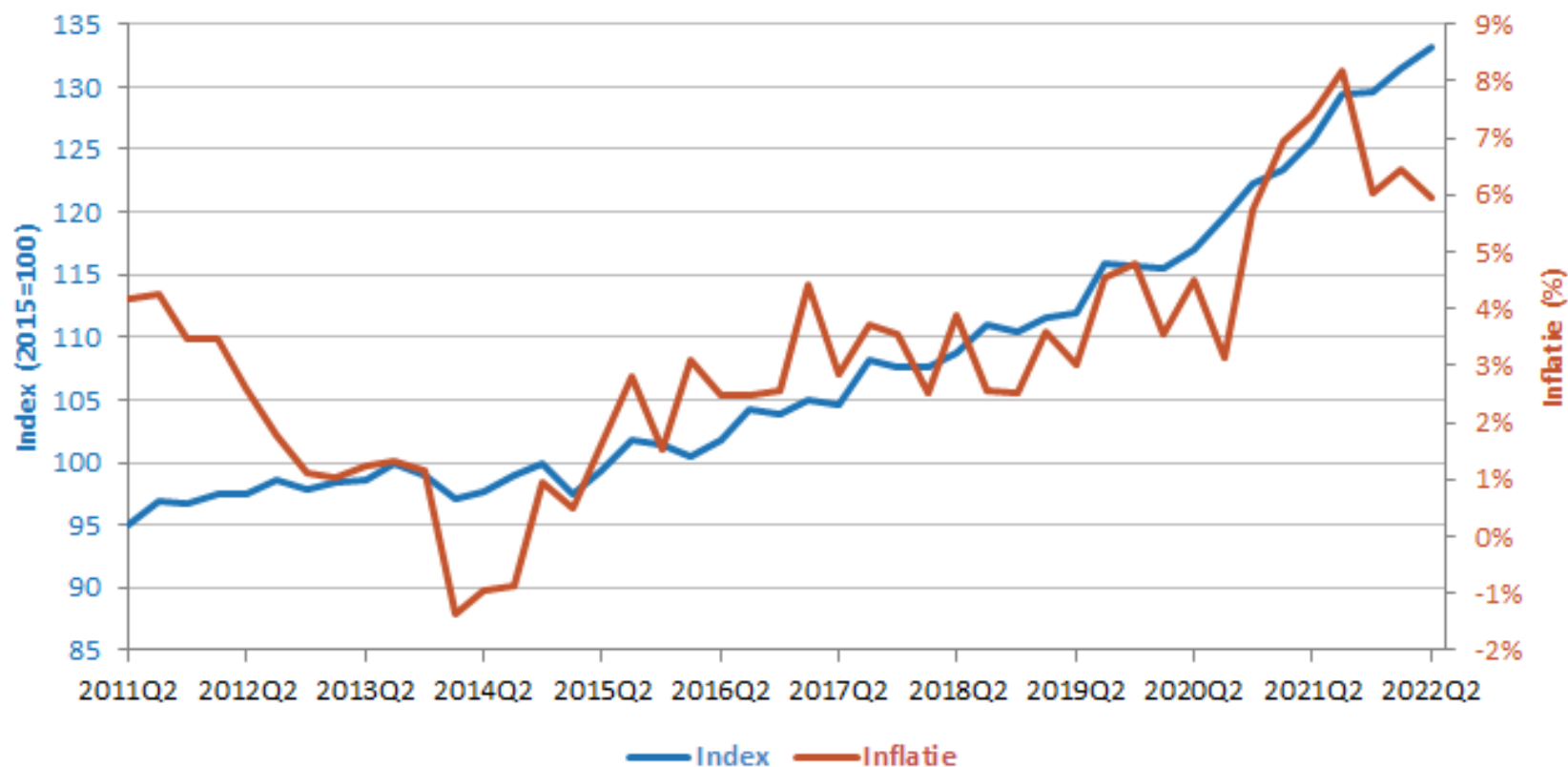
Evolutie residentiële vastgoedprijzen in de wereld en in Europa (1970 – 2010)

Evolutie residentiële vastgoedprijzen in België (2011 – 2022)

Evolutie van de woningprijzen

05 Probleem van het risico

- **Het risico gaat over van de aansprakelijke naar het slachtoffer**
- **Het risico gaat meestal over van de professioneel naar de particulier**
  - Er is vaak geen alternatief, zelfs niet bij de verzekeraar die de schade uitkeert
- **Er is wellicht maar één uitzondering, de aankoop van een woning:**
  - Het aflossen van een hyp.schuld of de betaling van een huur is ook een rente
  - Het kapitaal van de woning is doorgaans inflatiebestendig.

06

**Variatie op éénzelfde
thema**

Historische CPI inflatie België (jaarbasis)

Triami Media BV & HomeFinance (2023)

06 Het te vergoeden inkomen en de lucratieve levensperiode

- De inflatie over de afgelopen 100 jaar is gekend, maar wat zal de inflatie zijn inde volgende 10, 20 of 30 jaar ?
- het referteloon en de mogelijke promoties in de toekomst ?
- De ‘Hulp van derden’ bestaat veelal in de kostprijs van lonen
  - Verpleegster, kinesist, arts enz.
- **Is de klassieke leeftijdscategorie 60, 65 en 70 jaar nog realistisch ?**
  - België probeert al jaren de effectieve pensioenleeftijd op te trekken

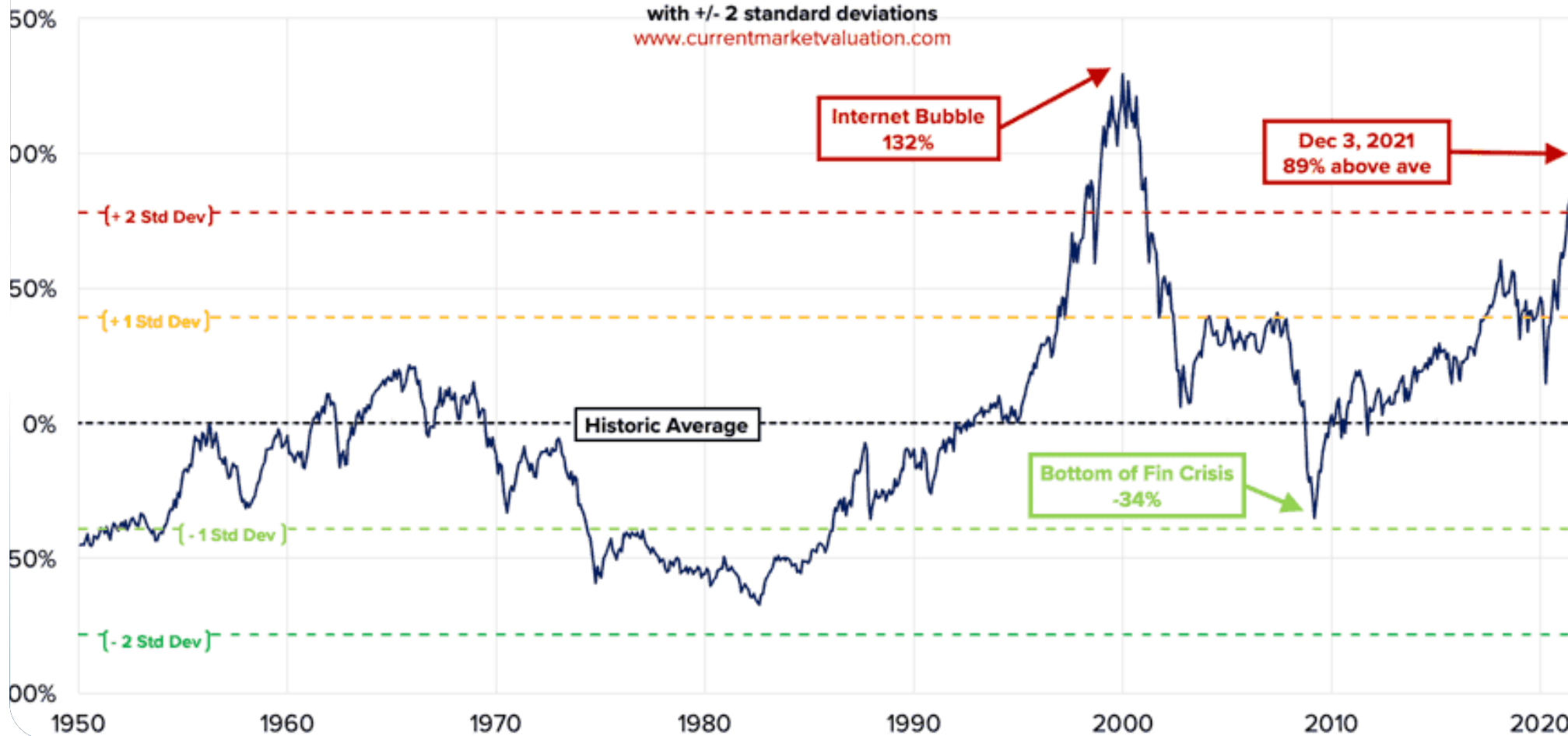

07

**Wat is de toestand anno
2023?**

S&P500 P/E Ratio vs Historical Ave Since 1950

with +/- 2 standard deviations
www.currentmarketvaluation.com

07 Einde van een kapitalisatie?

- Het inflatiepercentage van het afgelopen jaar bedroeg 10%
- De opbrengst op een spaarboekje bedroeg 0%
- **Gevolg: Bij een kapitalisatie zou de aansprakelijke ‘geld moeten opleggen’ om de schadelijder te vergoeden mits kapitalisatie.**
  - Cfr : de negatieve rente op een bankrekening waarbij de depositohouder de bank moet betalen om zijn tegoeden op een bankrekening te mogen houden.
- **Uit deze bovenstaande vaststelling kan men maar tot één alternatief komen, met name de geïndexeerde rente en in het bijzonder inzake zware invaliditeiten en ernstige hulp van derden**
- **Indicatieve tabel 2020, 8ste editie : voorkeur voor rente**

07 Wat is een geïndexeerde rente ?

- Het slachtoffer krijgt een maandelijkse of jaarlijkse vergoeding, geïndexeerd of volgens de modaliteiten die partijen of de rechter vastleggen.
- Er wordt gesteld dat de toekenning van een rente niet meer of niet minder is dan een herstel in natura, die boven het herstel bij equivalent moet verkozen worden.
- Dit laatste is eerder een 'academisch' voordeel.
- Ontwerp boek 6 : artikel 6.36 NBW

08

Voordelen van een GR

08 Voordelen van een geïndexeerde rente ?

- **Twee onzekerheden worden weggenomen:**
  - De economische ontwikkeling hoeft niet voorspeld te worden, twee problemen met name de inflatie en de muntontwaarding worden opgevangen.
  - De resterende levensduur is geen punt meer.
- **Bijkomende voordelen:**
  - Gevaar van verspilling of slecht beheer wordt vermeden.
  - De uit te keren rente is in handen van een professionele speler, met name de verzekeraar.
  - Er ontstaan geen nieuwe tafels, want tot op heden houdt men enkel rekening met het overlijden, niet met echtscheiding (cfr. de weduwe van een overleden slachtoffer dat in het inkomen voorzorg) , niet met werkloosheid.

09

Nadelen van een GR

08 Nadelen van een geïndexeerde rente ?

Men beschikt niet over een kapitaal om zijn leven een nieuwe richting te geven

- Er is een gevaar voor de insolventie van de rentebedrijver
- De partijen “aansprakelijke en slachtoffer” nemen geen ‘afscheid’ van elkaar.
- De administratieve last van de rente-uitkering.
- De fiscale behandeling (fictieve rente versus aangifte in de PB)

10

Algemeen besluit

- **Kapitalisatie is geen wondermiddel**
- **Tafels Schryvers zijn gunstiger voor het slachtoffer**
- **Onzekerheden blijven bestaan**
- **Een geïndexeerde rente is wellicht een valabel alternatief:**
  - Voor grotere bedragen
  - Voor een langere duur
  - Ingeval van 0-rente inzake beleggingen

**Bedankt voor uw
aandacht!**

Vragen?

Johan Bally
johan.bally@gsj.be
+32 3 201 14 28